

KAUNO PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS CENTRAS

KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO RENGINIŲ KAUNO PEDAGOGŲ
KVALIFIKACIJOS CENTRE KOKYBĖ IR POREIKIAI

TYRIMAS

KAUNAS

2009

Ivadas

Pagrindinis švietimo kaitos ir mokyklos tobulinimo veiksnys yra mokytojas. Jo veikla – tai raktas į sėkmingą mokinių gyvenimą, tai raktas į sėkmingą visuomenės ateitį. Keičiantis visuomenės egzistavimo formoms, keičiasi mokytojų veikla, t.y. pereinama nuo mokymo strategijų, pagrįstų mechaniniu žinių pakartojimu, prie mokymo strategijų, skatinančių gilų žinių suvokimą bei apmąstymą. Vis labiau aktualėjant ugdymo proceso organizavimo efektyvumo, kokybės klausimams, ryškėja procesų organizatorių, pirmiausia mokytojų, kompetencijų problema.

Nesikeičiant mokytojų veiklai, būtų beprasmiška tikėtis švietimo sistemos, mokymo metodų, mokymo programų ar vertinimo sistemos kaitos. Pasak A.Hargreaves (1999), mokytojai ne tik perteikia, bet ir plėtoja, apibrėžia ir naujai aiškina mokymo turinį. Būtent nuo mokytojų mąstymo, požiūrio ir darbo klasėje priklauso, ko išmoks jaunimas. Anot M.Fullan (1999), mokytojas – besimokančios visuomenės pilietis, todėl jo asmeninės savybės – atvirumas naujovėms, kūrybiškumas, bendradarbiavimo įgūdžiai ir pasiryžimas nuolatos atnaujinti savo žinias – kertinės sėkmės prielaidos. M.McLaughlin (2003) nuomone, mokytojas turi nuo tradicinio mokymo pereiti prie mokymosi visą gyvenimą. Tai reiškia, kad kinta požiūris į mokytoją kaip į vienintelį žinių šaltinį – mokytojas tampa vedliu prie žinių šaltinių, padeda susirasti žinių, pritaikyti jas.

Kauno pedagogų kvalifikacijos centras (toliau - Centras), organizuodamas kvalifikacijos tobulinimo renginius, siekia, kad renginiai būtų kokybiški, o turinys atitiktų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. vasario mėn. 12 d. įsakymu Nr. ISAK-398 patvirtintas Prioritetines valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo kryptis 2008-2010 metams bei dalyvių poreikius. Be to, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras 2008 m. rugpjūčio 26 d. išleido įsakymą Nr. ISAK-2433 Dėl pradinio ir pagrindinio ugdymo turinio bendrųjų programų patvirtinimo. Pagrindinis Bendrųjų programų atnaujinimo tikslas ir buvo priartinti ugdymo turinį prie gyvenimo, susieti su mokiniams aktualiais klausimais, orientuoti ugdymo turinį į mokymuisi visą gyvenimą būtinų kompetencijų ugdymą. Šių programų paskirtis – apibrėžti ugdymo turinį taip, kad visose šalies mokyklose būtų siekiama tų pačių tikslų, ugdymo turinys būtų pritaikomas pagal mokinių poreikius ir turėtų kriterijus ugdymo kokybei vertinti. Pasirengti šių programų įgyvendinimui LR ŠMM skyrė nemažai lėšų, buvo organizuoti mokymai – kvalifikacijos tobulinimo seminarai mokytojams. Po mokymų buvo vykdoma dalyvių apklausa, kurios rezultatai taip pat panaudoti tyrime.

Šiuo tyrimu siekiama aprėpti 2 tikslus: išsiaiškinti 2009 metų I pusmečio Centre vykusių kvalifikacijos tobulinimo renginių kokybę bei renginių tematikos poreikius. 2009 m. I pusmetį Centre vyko 291 kvalifikacijos tobulinimo renginys, dalyvavo 8433 klausytojai. Apie 78 proc. iš jų – iš Kauno miesto, o 22 proc. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Kauno apskrities savivaldybių. Tyrimas buvo vykdomas po renginio pateikiant dalyviams nustatyto pavyzdžio anketas apie vykusio renginio kokybę, bei prašant tų pačių dalyvių prašant pateikti pageidavimus apie renginių tematikos poreikį ateičiai.

Tyrimo tikslai

1. Nustatyti Centre vykdomų kvalifikacijos tobulinimo renginių kokybę;
2. Nustatyti Kauno miesto mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų poreikius kvalifikacijos tobulinimui.

Tyrimo uždaviniai

- Apklausti anketiniu būdu Centre organizuojamų renginių dalyvius;
- Apibendrinti ir išanalizuoti gautus rezultatus;
- Apklausti Kauno miesto mokytojus, siekiant išsiaiškinti kvalifikacijos tobulinimo poreikius pagal sritis ir temas;
- Apibendrinti Kauno miesto mokytojų kvalifikacijos tobulinimo renginių poreikius dermeje su LR ŠMM apibrėžtais kvalifikacijos tobulinimo prioritetais 2008-2010 metams.

Tyrimo bazė

Centre organizuotų kvalifikacijos tobulinimo renginių (seminarų) 1543 dalyviams buvo pateiktos nustatyto pavyzdžio anketos. Užpildytos ir apibendrintos 1307.

Kvalifikacijos tobulinimo renginių kokybė (apklausos rezultatai)

Siekiant išsiaiškinti Centre organizuojamų renginių kokybę, dalyviams po renginio pateikiama seminaro vertinimo anketa (žr. 1 priedas). Šioje ataskaitoje apibendrintos 1307 anketos. Anketoje 7 atviro tipo klausimai, 4 atsakymų variantai. Yra vieta komentarams.

1 klausimas apie seminaro temas bei jame pateikiamos medžiagos aktualumą, naujumą. Seminaras labai aktualus – atsakė 756 dalyviai, tai sudaro 57,8 proc. Aktualus – 535. Taigi, kad seminaras buvo labai aktualus ir aktualus, atsakė 98,77 proc. apklaustųjų. Tik 16 dalyvių arba 1,2 proc. seminarą įvertino kaip vidutiniškai aktualų ir 0 kaip neaktualų (1 lentelė).

Seminaro aktualumas

1 lentelė

Neaktualus	Vidutiniškai aktualus	Aktualus	Labai aktualus
0	16	535	756

Taigi, organizuotų seminarų temos yra naujos, aktualios. Taip mano absoliuti dauguma apklaustųjų.

Manytume, kad neaktualūs seminarai Centre tik planuojami, bet klausytojai į juos nesiregistruoja, todėl neįvyksta.

2 klausimas apie informacijos pateikimo formas, darbo seminaro metu įvairovę. Atsakymų variantai: labai įdomu – 276 (21 proc.), įdomu – 1000 (76,5 proc.), vidutiniškai įdomu – 31 (2,3 proc.), neįdomu – 0. Iš atsakymų matome, kad net 76,5 dalyvių pasirinko variantą „įdomu“, tik 21 proc. – „labai įdomu“ (2 lentelė).

Informacijos pateikimo formos, darbo metodų įvairovė

2 lentelė

Neįdomu	Vidutiniškai įdomu	Įdomu	Labai įdomu
0	31	1000	276

Taigi, peršasi išvada, kad lektoriai turėtų ieškoti naujesnių, tobulesnių informacijos, žinių perteikimo formų, metodų.

3 klausimas: seminaro praktinė nauda mokytojui kaip specialistui. Seminaro praktinę naudą kaip labai naudingą, t.y. įvertino aukščiausiu balu net 1020 dalyvių, tai yra 78 proc., naudinga – 267 arba 20 proc., tik 20 dalyvių mano, kad vidutiniškai naudinga ir 0 – nenaudinga (3 lentelė).

Seminaro praktinė nauda kaip specialistui

3 lentelė

Nenaudinga	Vidutiniškai naudinga	Naudinga	Labai naudinga
0	20	267	1020

Manytume, kad organizuoti seminarai tikrai davė praktinės, pritaikomos naudos.

4 klausimas: ar seminare įgytas žinias taikysite praktikoje? 3 ir 4 klausimas tarpusavyje susiję, nors dalyviai manė, kad seminaras davė daug praktinės naudos, apie planus taikyti įgytas žinias mano atsargiau. Dažnai taikyti planuoja 690 arba 52,7 proc., taikyti žada 573 arba 43,8 proc., iš dalies – 44 arba 3,3, o netaikyti nežada nė vienas (4 lentelė).

Ar seminare įgytas žinias planuojate taikyti praktikoje?

4 lentelė

Netaikysiu	Iš dalies taikysiu	Taikysiu	Dažnai taikysiu
0	44	573	690

5 klausimas: kaip vertinate lektorių darbą? Šis klausimas iš dalies dubliuoja 1 klausimą apie informacijos pateikimo formas, darbo metodų įvairovę, taigi įdomu būtų palyginti rezultatus. Į šį klausimą atsakė: labai gerai – 928 arba 71 proc., gerai – 371 arba 28,3 proc., vidutiniškai – tik 8 (0,6 proc.), blogai – 0 (5 lentelė).

Kaip vertinate lektorių darbą?

5 lentelė

Blogai	Vidutiniškai	Gerai	Labai gerai
0	8	371	928

Taigi, nors dėl informacijos pateikimo bei darbo seminaro metu, dalyviai buvo skeptiškiau nusiteikę, lektorių darbą vertina labai gerai. Manytume, kad dalyviai seminarus renkasi taip pat atsižvelgdami į lektorių asmenybes, žinomumą, autoritetą pedagogų bendruomenėje.

6 klausimas apie savo veiklos vertinimą seminaro metu. Į šį klausimą taip pat vyraujantis atsakymas gerai – 1091 atsakiusių – 83,47 proc., vidutiniškai – 122 – 9,3 proc. labai gerai savo veiklą vertino 90 dalyvių – 6,8 proc. bei blogai – 4 dalyviai – 0,3 proc.

Kaip vertinate savo veiklą seminaro metu?

6 lentelė

Blogai	Vidutiniškai	Gerai	Labai gerai
0	8	371	928

Vėlgi, peršasi išvada, kad *pasigendama aktyvių darbo metodų seminarų metu, dalyviai pageidautų būti ne tik informacijos gavėjais, bet aktyviais proceso dalyviais, kūrėjais.*

Išvados

- 1. Organizuotų seminarų temos yra naujos, dalyviams aktualios.**
- 2. Seminaruose turėtų vyrauti nauji, aktyvūs darbo metodai, kitos šiuolaikinės darbo formos.**
- 3. Organizuoti seminarai tikrai davė praktinės, pritaikomos naudos.**
- 4. Lektorių darbas vertinamas gerai. Pageidautina, kad seminarus vestų jungtinės lektorių grupės – mokslininkai ir praktikai.**
- 5. Reikėtų patobulinti grįžtamojo ryšio anketas, papildant klausimais: kaip pedagogai vertina kvalifikacijos tobulinimo paslaugas: kainą, prieinamumą, renginių pasiūlą ir kt.**

Kauno miesto mokytojų kvalifikacijos tobulinimo poreikiai

Siekiant išsiaiškinti Kauno miesto pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikius, buvo analizuojami dalyvių pageidavimai, pateikti seminarų vertinimo anketoje, kurioje dalyvių klausama apie pageidaujamų seminarų tematiką ateityje (1 priedas) pagal lentelę (2 priedas). Šią anketos dalį užpildė 744 dalyviai.

Rezultatai buvo apibendrinami ir analizuojami dermėje su Kvalifikacijos tobulinimo kryptimis 2008-2010 metams, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. vasario mėn. 12 d. įsakymu Nr. ISAK-398 (3 priedas).

I. Sritis „Pedagoginės sistemos tobulinimas“ buvo suskirstyta į temas: pasiekimų vertinimas, ugdymo turinys ir metodikos, individualių programų rengimas, bendrųjų programų ir standartų taikymas, IKT taikymas ugdyme, mokinio veikla, pasirengimas dėstyti papildomus modulius, pasirengimas dėstyti papildomus kursus.

1 lentelė

Eil nr.	Sritis, tema	Skaičius
	Pedagoginės sistemos tobulinimas	316
	Pasiekimų vertinimas	64
	Ugdymo turinys ir metodikos	25
	Individualių programų rengimas	9
	Bendrųjų programų taikymas	70
	IKT taikymas ugdyme	50
	Mokinio veikla	80
	Savianalizė	18

Aktualiausios šios srities temos:

- *Bendrųjų programų taikymas - 9,4 proc.*
- *Mokinio veikla – 10,7 proc.*
- *Pasiekimų vertinimas – 8,6 proc.*
- *IKT taikymas ugdyme – 6,7 proc.*

II. Taip pat aktuali mokytojams sritis: Mokyklos organizacijos tobulinimo problemos (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

	Mokyklos organizacijos tobulinimo problemos	328
	Mokyklos filosofija	11
	Psichologija, socialinis klimatas	70
	Mokyklos valdymas ir finansai	27
	Auklėtojo darbo naujovės	28
	Mokinių socialinių problemų sprendimas	28
	Vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, integravimas į bendrąjį ugdymą	42
	Veiklos įsivertinimas	11
	Pedagoginių tyrimų metodikos	19
	Vadybinės kompetencijos tobulinimas	32
	Šiuolaikinės darbo organizavimo formos	60

Kaip matome iš lentelės – daugiausia atsakiusiųjų pageidautų seminarų temomis:

- *Psichologija bei socialinis klimatas – 9,4 proc.*
- *Šiuolaikinės darbo organizavimo formos – 8 proc.*

Be abejo, rengiantis dirbti pagal atnaujintas Bendrąsias programas, šiuolaikinių darbo organizavimo formų bei metodų įvaldymas yra mokytojams labai aktuali tema.

III. Kiek mažiau Kauno miesto mokytojams aktualios „Švietimo srities tobulinimo“ temos (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

	Švietimo sistemos tobulinimas	100
	Formalaus ir neformalaus ugdymo dermė	27
	Švietimo politika ir jurisdikcija	18
	Ugdymo pakopos ir pasiekimų vertinimas bei egzaminų sistema	55

Aktaliausia šios srities tema – *Ugdymo pakopos ir pasiekimų vertinimas bei egzaminų sistema – 7,39 proc.*

Pateiktose anketose taip pat buvo galima įrašyti pageidavimus, kurie nebuvo įvardyti lentelėse. Mokytojai pageidautų seminarų tokiomis temomis:

Mokytojų ir mokinių vertybinių nuostatų ugdymas;

Mokinio kompetencijų ugdymas;

Išorinis mokyklos įvaizdis, jo kūrimas;

Adaptuotų programų kūrimas, mokant užsienio kalbų;

Praktinių užsienio kalbų mokymo metodikos seminarų (ne reklaminių);

Gerosios praktinės patirties seminarai;

Testų rengimo metodai;
Mokytojo veiklos vertinimas ir įsivertinimas;
Planavimas.

Išvados

Aktualiausios kvalifikacijos tobulinimo temos yra:

1. Atnaujintų Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos bendrųjų programų diegimo kvalifikacijos tobulinimo kryptis:

1.1. aktyvių mokymo(si) metodų ir mokinių įsivertinimo ir vertinimo būdų, padedančių tobulinti mokinių pažangą, taikymas;

1.2. mokytojo veiklos refleksijos ir įsivertinimo praktikos tobulinimas.

2. Pagalbos mokiniui organizavimo kvalifikacijos tobulinimo kryptis:

2.2. mokinių socialinių įgūdžių ugdymas ir krizinių situacijų valdymas;

3. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo paslaugų plėtros kvalifikacijos tobulinimo kryptis:

3.2. ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo paslaugų plėtra, modelių įvairovė;

4. Informacinių komunikacinių technologijų taikymo mokykloje plėtros kvalifikacijos tobulinimo kryptis:

4.2. ugdymo turinio informacinių komunikacinių technologijų pagrindu kūrimas ir diegimas;

5. Mokyklos vaidmens stiprinimo kuriant atvirą pilietinę visuomenę kvalifikacijos tobulinimo kryptis:

5.1. tolerantiškos visuomenės kūrimas, mokytojo ir mokinių vertybių ugdymas, tautinio ir pilietinio ugdymo plėtra.

2. 2009/2010 m.m. Kauno miesto savivaldybės strateginės kryptys:

- Išlaidų mažinimo plano realizavimas,
- Tinklo pertvarka,
- Švietimo įstaigų renovavimas,
- „Saugi mokykla“,
- „Besimokantis miestas

PRIEDAI

1 priedas

Kauno miesto mokytojų kvalifikacijos tobulinimo 2007/2008 mokslo metams poreikiai, pageidavimai

Mokykla _____

Eil nr.	Sritis, tema	Mokytojų, pedagogų, pageidaujančių tobulinti kvalifikaciją tokiomis temomis, skaičius
1.	Pedagoginės sistemos tobulinimas	
	Pasiekimų vertinimas	
	Ugdymo turinys ir metodikos	
	Individualių programų rengimas	
	Bendrųjų programų ir standartų taikymas	
	IKT taikymas ugdyme	
	Mokinio veikla	
	Savianalizė	
	Pasirengimas dėstyti papildomus modulius	
	Pasirengimas dėstyti papildomus kursus	
2.	Mokyklos organizacijos tobulinimo problemos	
	Mokyklos filosofija	
	Psichologija, socialinis klimatas	
	Mokyklos valdymas ir finansai	
	Auklėtojo darbo naujovės	
	Mokinių socialinių problemų sprendimas	
	Vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, integravimas į bendrąjį ugdymą	
	Vidaus audito metodikos	
	Pedagoginių tyrimų metodikos	
	Vadybinės kompetencijos tobulinimas	
	Šiuolaikinės darbo organizavimo formos	
3.	Švietimo sistemos tobulinimas	
	Formalaus ir neformalaus ugdymo dermė	

	Švietimo politika ir jurisdikcija	
	Ugdymo pakopos ir pasiekimų vertinimas bei egzaminų sistema	
	Kita	

2 priedas

KAUNO PEDAGOGŲ
KVALIFIKACIJOS CENTRAS

SEMINARO VERTINIMO ANKETA

Gerbiamas seminaro dalyvi,

Šios anketos tikslas – sužinoti Jūsų nuomonę apie ką tik vykusį seminarą. Nuoširdūs Jūsų atsakymai padės mums tinkamai nustatyti teikiamo mokymo efektyvumą, geriau planuoti ir organizuoti renginius, gerinti mokymosi kokybę.

1. Seminaro aktualumas

Neaktualus	Vidutiniškai aktualus	Aktualus	Labai aktualus
1	2	3	4

Komentaras.....

2. Informacijos pateikimo formos, darbo metodų įvairovė

Neįdomu	Vidutiniškai įdomu	Įdomu	Labai įdomu
1	2	3	4

Komentaras.....

3. Seminaro praktinė nauda Jums, kaip specialistui

Nenaudinga	Vidutiniškai naudinga	Naudinga	Labai naudinga
1	2	3	4

Komentaras.....

4. Ar seminare įgytas žinias planuojate taikyti praktikoje?

Netaikysiu	Iš dalies taikysiu	Taikysiu	Dažnai taikysiu
1	2	3	4

Komentaras.....

5. Kaip vertinate lektorių darbą?

Blogai	Vidutiniškai	Gerai	Labai gerai
1	2	3	4

Komentaras.....

6. Seminaras buvo organizuotas

Blogai	Vidutiniškai	Gerai	Labai gerai
1	2	3	4

Komentaras.....

Seminare Jums buvo svarbiausia:

.....
.....
.....
.....

.....
Kokios seminarų temos Jums būtų aktualios ateityje?

.....
.....
.....
.....

.....
Jūsų pastabos, pageidavimai, pasiūlymai:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Data

Nuoširdžiai dėkojame už bendradarbiavimą.

3 priedas

KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO KRYPTYS 2008–2010 METAMS

1. Atnaujintų Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos bendrųjų programų diegimo kvalifikacijos tobulinimo kryptis:
 - 1.1. aktyvių mokymo(si) metodų ir mokinių įsivertinimo ir vertinimo būdų, padedančių tobulinti mokinių pažangą, taikymas;
 - 1.2. mokytojo veiklos refleksijos ir įsivertinimo praktikos tobulinimas;
 - 1.3. ankstyvojo užsienio kalbų ugdymo mokytojų kompetencijų plėtotė.
2. Pagalbos mokiniui organizavimo kvalifikacijos tobulinimo kryptis:
 - 2.1. mokinių profesinis informavimas, konsultavimas ir orientavimas mokyklose;
 - 2.2. mokinių socialinių įgūdžių ugdymas ir krizinių situacijų valdymas;
 - 2.3. gabių, mokymosi sunkumų ir specialiųjų poreikių turinčių vaikų ir jaunuolių ugdymas.
3. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo paslaugų plėtros kvalifikacijos tobulinimo kryptis:
 - 3.1. ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų ir pedagogų vadybinių kompetencijų plėtotė;

- 3.2. ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo paslaugų plėtra, modelių įvairovė;
- 3.3. interaktyviojo mokymo taikymas ikimokykliniam ugdymui.
4. Informacinių komunikacinių technologijų taikymo mokykloje plėtros kvalifikacijos tobulinimo kryptis:
 - 4.1. mokytojų kompiuterinio raštingumo kompetencijos plėtotė;
 - 4.2. ugdymo turinio informacinių komunikacinių technologijų pagrindu kūrimas ir diegimas;
 - 4.3. informacijos vadyba, mokyklos informacinės sistemos kūrimas ir valdymas.
5. Mokyklos vaidmens stiprinimo kuriant atvirą pilietinę visuomenę kvalifikacijos tobulinimo kryptis:
 - 5.1. tolerantiškos visuomenės kūrimas, mokytojo ir mokinių vertybių ugdymas, tautinio ir pilietinio ugdymo plėtra;
 - 5.2. švietimo darniajam vystymuisi įgyvendinimas;
 - 5.3. mokyklos kaip besimokančios organizacijos kūrimas;
 - 5.4. pradedančių dirbti mokyklų vadovų ir mokytojų kompetencijos plėtotė.
6. Profesinio mokymo paslaugų plėtros kvalifikacijos tobulinimo kryptis:
 - 6.1. modulinį profesinio mokymo programų ir priemonių jų vykdymui rengimas;
 - 6.2. profesijos mokytojų techninės kompetencijos tobulinimas.